

**Микола Семенович
ЗІНЧЕНКО,
декан
1964–1965 рр.**

Микола Семенович Зінченко народився 5 серпня 1915 року в селі Борисовка, повіту Борисова, Білгородської губернії (Росія) в селянській сім'ї. У 1932 році після закінчення Харківського силікатного технікуму, він поступив в Харківський державний університет (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна), який закінчив в 1937 році за фахом «фізика». З 1934 року по 1940 рік Зінченко М. С. працював викладачем математики в інституті залізничного транспорту, а з 1937 р. — аспірант Харківського державного університету.

Під час Великої Вітчизняної війни Зінченко М. С. брав активну участь в боротьбі за звільнення Батьківщини від фашистських загарбників, з 1941 року по 1945 рік — на підпільній роботі, а з 1945 року на посаді заступника начальника радіозв'язку частини. За бойові заслуги Зінченко М. С. в 1944 році нагороджений «Орденем Великої Вітчизняної

Війни» другого ступеня, а в 1945 році — медалями «За бойові заслуги» і «За перемогу над Німеччиною»

Після Великої Вітчизняної війни Зінченко М. С. закінчив аспірантуру і на вченій раді Харківського державного університету в 1947 році захистив кандидатську дисертацію «Стабільність частоти магнетронних генераторів (за фахом 01.04.05 — Радіофізика, включаючи квантову радіофізику). З 1945 року Зінченко М. С. працював виконуючим обов'язки старшого наукового співробітника в Харківському фізико-технічному інституті, а з 1949 року — старшим науковим співробітником, продовжуючи викладацьку роботу в Харківському державному університеті. У 1955 році на базі Харківського фізико-технічного інституту був утворений Інститут радіофізики і електроніки АН України (нині Інститут радіофізики і електроніки ім. Усікова НАН України), в якому з 1965 року до останніх днів свого життя працював Зінченко М. С. В 1964 році він був вибраний деканом радіофізичного факультету Харківського державного університету, потім став завідуючим відділом Інституту радіофізики і електроніки АН України. У 1966 році по монографії «Курс лекцій з електронної оптики», що вийшла в 1961 році у видавництві Харківського державного університету, Зінченко М. С. в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченко захистив докторську дисертацію (за фахом 01.04.05 — Радіофізика, включаючи квантову радіофізику) і в 1967 році отримав звання професора.

Основные его научные исследования посвящены изучению процессов, связанных с формированием, управлением

електронними потоками в електромагнитних полях, и использованию их в научных приборах и технологических процессах.

За час наукової роботи Зінченко М. С. підготував 7 кандидатів наук, опублікував 148 статей, отримав авторські свідоцтва на 10 винаходів. Впродовж 40 років він читав: «Курс лекцій з електронної оптики» в Харківському державному університеті і в Харківському інституті радіоелектроніки (нині Харківському національній університеті радіоелектроніки).

Зінченко М. С. запропонував спосіб стабілізації частоти магнетронних коливань динатронного типу (Стабільність частоти магнетронних коливань динатронного типа, Радіотехніка, 1948 р.); теорію трьохелектродних гармат, в яких використовується подовжня компенсація; рентгенівську трубку інтенсивного м'якого випромінювання (Рентгенівська трубка, АС СРСР, № 305521).

Ці наукові роботи актуальні і в даний час, вони стали фундаментом для подальшого вивчення шумових процесів; розподіли електронів за швидкостями і нестійких полягань в електронних потоках при формуванні їх трьохелектродними гарматами. Можливість використання таких гармат в технологічних процесах, генерація м'якого і надм'якого рентгенівського випромінювання могутніми гарматами стимулювали прискорений розвиток нового розділу високоперевансної електронної оптики для створення могутніх сильноточних низьковольтних електронно-променевих установок наукового і народногосподарського призначення. Використання низьковольтних трьохелектродних гармат у вакуумних установках для електронно-променевого переплавлення, очищення і напилення металів дозволяє значно підвищити ефективність технологічних

Зінченко М. С..

процесів і зменшити металоємність джерел живлення, а також установок. У таких установках відсутня необхідність в спеціальному захисті обслуговуючого персоналу від жорсткого рентгенівського випромінювання, що утворюється при дії на метал високовольтного електронного потоку.

Зінченко М. С. до останніх днів працював в Інституті радіофізики і електроніки НАН України. Помер в 1989 році.